

Souhrnná teritoriální informace:

Surinam

Zastupitelský úřad 7. 9. 2021 10:50

V roce 2020 zaznamenal Surinam vcelku pozitivní makroekonomické výsledky. HDP vzrostl o 3,5 %

Základem hospodářství zůstává těžba zlata, platiny a drahých kamenů, jejichž vývoz představuje cca 60% veškerého vývozu země. Těžbu zlata ovládají firmy USA a Kanady, největším dovozcem SR zlata jsou nicméně Spojené arabské emiráty, následované Švýcarskem a USA. Diamanty vesměs směřují do Belgie. Výrazně poklesl význam bauxitu ve složení exportu oproti dřívějšímu, nikoli však z důvodu nedostatku zdrojů, nýbrž poklesu rentability při současných nízkých světových cenách. Nadále přetrvávají hluboké strukturální surinamské ekonomiky, které ji činí dlouhodobě vratkou a závislejší na vývozu komodit.

Odhaduje se, že až 60% těžby zlata jde na vrub šedé ekonomiky, pololegálních či většinou nelegálních malých firem, které navíc devastují životní prostředí vypouštěním rtuti do řek apod. Největšími viníky jsou údajně Brazilci, kteří do Surinamu za tímto účelem nelegálně migrují, s odstupem za nimi i těžaři z Francouzské Guyany, jejichž vlastní země je přece jen schopna přísnějšího dohledu a jakéhosi dodržování zákonů na ochranu životního prostředí a v sousedním Surinamu mají volnější pole pro nekalou činnost. Pokles vývozu bauxitu, ale i zlata v posledních letech vede vládu ke snahám o diversifikaci exportu, hlavními komoditami jsou rýže, banány, zelenina, ryby a krevety. Perspektivně by země měla snížit závislost na vývozu surovin, a to jak z důvodu volatility světových cen, tak i naprosto dominujícího exportu zboží s nízkou přidanou hodnotou, při téměř úplné absenci vlastního zpracovatelského průmyslu. V zemi, která je z 95 % území pokryta pralesem, představuje dřevo a dřevěné výrobky méně než 1% exportu, přičemž se třikrát více této komodity dováží.

Finanční rizika

Navzdory některým zlepšeným makroekonomickým údajům zůstává hospodaření v oblasti veřejných financí deficitní. Celkově z otevřených zdrojů dosud nelze přesně odhadnout dopad pandemie COVID-19 na finanční sektor. Lze pouze důvodně předpokládat zvýšení jeho nestability.

Politická rizika

Dne 16. 7. 2020 byl oficiálně uveden do funkce nově zvolený prezident Chandrikapersad Santokhi a zároveň byla jmenována nová vláda, složená ze zástupců koalice VHP, ABOP, NPS a PL. Ve svém prvním projevu ve funkci Ch. Santokhi vyzval surinamské občany, aby „přiložili ruce k dílu“ a prosperující Surinam se stal skutečností. Zmínil rovněž současnou surinamskou finanční krizi a pandemii koronaviru, která tuto krizi dále prohlubuje. Namísto tradičního 100denního plánu se nová koalice rozhodla pro „nouzový“ 9měsíční plán, během něhož budou přijata okamžitá a nezbytná opatření s cílem vypořádat se s finanční krizí a efektivně řídit boj s pandemií. Přislíbil všeobecný přístup k základní zdravotní péči a standardizaci vzdělání za současného respektování opatření v souvislosti s Covid-19. V reakci na volbu prezidenta a jmenování nové vlády revidovala agentura Fitch Ratings bonitu Surinamu pro úvěry v cizí měně a zvýšila hodnocení z „RD“ (Restricted default) na „CC“ (Very high levels of credit risk). Ke stejnému kroku vzápětí přikročila také ratingová agentura Standard & Poor's.

Vládní politika

ZÚ Brasília disponuje pouze otevřenými zdroji a nemá přímou expertizu a žádné intimní vhledy do plánů nové vlády. Nicméně důvěryhodné

Základní údaje	
Hlavní město	Paramaribo
Počet obyvatel	5,87 mil.
Jazyk	Holandština, Sranan Tongo, Angličtina
Náboženství	Protestanti 25,6 %, Katolíci 21,6 %, Hinduisté 22,3 %, Islám 13,9 %
Státní zřízení	Republika
Hlava státu	Chan Santokhi
Hlava vlády	Chan Santokhi
Název měny	Surinamský dolar (SRD)
Cestování	
Časový posun	-4 hod (-5 hod v létě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Sandra Lang Linkensderová
Ekonomický úsek	Ondřej Kašina, obchodní rada
Konzulární úsek	Tomáš Loníček
CzechTrade	Miroslav Mandřák
Czechinvest	Miroslav Mandřák
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	3,5
Hospodářský růst (%)	2,0
Inflace (%)	42,2
Nezaměstnanost (%)	8,65 %

otevřené zdroje, jako například „Index of Economic Freedom“ sestavovaný vlivnou The Heritage Foundation, naznačují, že ani po nedávných volbách nelze očekávat zázračné zlepšení politické kultury a významné zvýšení transparentnosti a efektivnosti v jednání vlády. „Index of Economic Freedom“ upozorňuje na neutěšený stav v oblasti daňové a v oblasti vládních výdajů. Vládní výdaje se podílejí z 29 % na tvorbě HDP.

Právní a operační rizika

V této oblasti nebylo zaznamenáno žádné zlepšení. Významná část půdy nadále zůstává v Surinamu ve stavu nejasného vlastnictví a bez řádné registrace, což může vyvolat závažné problémy i za situace ekonomického růstu. Neexistuje právo na nezávislý přístup do katastrů půdy ani možnost prověření vlastníků. Soudy nejsou dostatečně nezávislé na vládních orgánech. Korupce v politickém a vládním prostředí je endemická.

(Tato STI byla zpracována v omezeném rozsahu vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o přiakreditovanou zemi.)

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Republika Surinam (angl.: Republic of Suriname, hol.: Republiek Suriname)

Surinam je demokratická republika založená na ústavě z roku 1987. Prezident je volen na pětileté funkční období dvoutřetinovou většinou Národního shromáždění. Prezident je zároveň předsedou vlády, jejíž členy jmenuje. Viceprezident je volen na pětileté funkční období současně s prezidentem prostou většinou v Národním shromáždění a je zároveň místopředsedou vlády.

Jednokomorové Národní shromáždění má 51 členů volených na pět let.

Poslední parlamentní volby se konaly v květnu 2020. Ve volbách zvítězila opoziční strana VHP (Vooruitstrevende Hervormings Partij/Progressive Reform Party), která stojí v čele vládnoucí koalice. Nově ustavené Národní shromáždění na svém prvním zasedání dne 13. 7. 2020 zvolilo nového surinamského prezidenta, jímž se stal Chandrikapersad Santokhi, předseda VHP. Současně byl do funkce nového viceprezidenta zvolen Ronnie Brunswijk, předseda koaliční ABOP.

Složení vlády Surinamské republiky (ke dni 27. 5. 2021): Prezident a zároveň předseda vlády – Chandrikapersad Santokhi (VHP) Viceprezident a zároveň místopředseda vlády – Ronnie Brunswijk (ABOP) Ministr zahraničních věcí, mezinárodního obchodu a spolupráce – Albert Ramdin (VHP) Ministr vnitra – Bronto Somohardjo (PL) Ministryně obrany – Krishna Mathoera (VHP) Ministr spravedlnosti a policie – Kenneth Amoksi (ABOP) Ministryně hospodářství, podnikání a technologických inovací – Saskia Walden (VHP) Ministr financí a plánování – Armand Achaibersing (VHP) Ministr dopravy, komunikací a cestovního ruchu – Albert Jubithana (ABOP) Ministr zemědělství, chovu a rybolovu – Prahlad Sewdien (VHP) Ministryně pozemkové politiky a lesnictví – Gracia Emanuel (ABOP) Ministr přírodních zdrojů – David Abiamofo (ABOP) Ministr veřejných prací – Riad Nurmohamed (VHP) Ministryně práce, zaměstnanosti a mládeže – Rishma Kuldipsingh (VHP) Ministryně pro místní rozvoj a sport – Diana Pokie (ABOP) Ministr pro sociální záležitosti a bydlení – Hanief Ramsaran (PL) Ministr zdravotnictví – Amar Ramadhin (VHP) Ministryně školství, vědy a kultury – Marie Levens (NPS) Ministr územního plánování a životního prostředí – Sylvano Tjong-Ahin (NPS)

1.2 Zahraniční politika země

Až do nástupu nové vlády v červenci 2020 postrádala zahraniční politika Surinamu jakoukoli dynamiku, a to především díky zdiskreditované osobě bývalého prezidenta D. Bouterse a z toho vyplývající mezinárodní izolaci země.

Nová vláda prakticky okamžitě deklarovala zájem na posílení diplomatických vazeb se svými stávajícími zahraničními partnery a zároveň zájem na hledání nových partnerů napříč všemi kontinenty.

Surinam udržuje tradičně nadstandardní vztahy v Evropě s Nizozemskem (s ohledem na koloniální minulost), Francií a Norskem, v Africe s Marokem, Ghanou a Tureckem, v Americe s Guyanou, Brazílií, USA, Kanadou, Chile a Mexikem a v Asii s Čínou, Indií, Indonésií, Japonskem, Jižní Koreou a Thajskem.

První zahraniční cesta prezidenta Chana Santokhiho se uskutečnila v srpnu 2020 do sousední Guyany, kde se prezident zúčastnil slavnostní inaugurace svého guyanského protějšku Irfaana Aliho. Jednání mezi oběma nově zvolenými prezidenty zahrnovala téma těžby ropy a zemního plynu a rovněž výstavbu mostu přes řeku Corentyne spojující tyto sousední země.

V srpnu 2020 se uskutečnila návštěva ministra zahraničních věcí, mezinárodního obchodu a spolupráce Alberta Ramdina v Nizozemsku. Jednalo se o první návštěvu surinamského vládního představitele v Nizozemsku po deseti letech a zároveň o významný impulz pro začátek obnovy vzájemných vztahů mezi oběma zeměmi, které byly narušeny během vlády bývalého prezidenta D. Bouterse, odsouzeného nizozemskými soudy za pašování drog.

Pokud jde o stávající územní spor se sousední Guyanou, pokračuje v činnosti společná Rada pro spolupráci obou zemí v této otázce s cílem spor urovnat smířčí cestou.

Vztahy se sousední Francouzskou Guyanou narušuje situace na hraniční řece Marowijne, na jejíž kondici se negativně odráží nelegální těžba. Obě země se zavázaly nalézt společné řešení, jehož cílem je vyjasnit demarkaci společné hranice v souladu s úmluvou z roku 1915.

1.3 Obyvatelstvo

Demografické složení: 14 let: 27,7 % 15–59 let: 62,0 % přes 60 let: 10,3 %

Národnostní složení: 37 % Hinduové – potomci Indů 31 % Kreolové 15 % Javánci 10 % Maroonové – potomci Afričanů 2 % Amerindiáni 2 % Číňané 2 % ostatní 1 % bílí

Náboženské složení: křesťané: 48 % (protestanti 25 %, katolíci 23 %) hinduisté: 27 % muslimové: 20 % domorodé víry: 5 %

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Nezávislé mezinárodní instituce očekávají v roce 2021 mírné zlepšení v oblasti fiskální politiky a pozvolný růst HDP. Velkým problémem zůstává inflace. Navzdory prognózám zlepšení ekonomické situace nadále Surinam nepatří k zemím, ve kterých je zaručena svoboda podnikání a bezpečnost investic. Podle prestižního ukazatele Trade Freedom Index 2021 (The Heritage Foundation) je svoboda obchodu v Surinamu v rámci Latinské Ameriky až na 29. místě, dokonce až za Haiti. Zhoršení záruk a svobod se v roce 2021 projevilo vyhamatelností vlastnických práv, nezávislostí justice a v oblasti obchodu. Surinam nadále zůstává z hlediska zahraničního obchodu vysoce rizikovou zemí.

Hlavními vývozními artikly jsou: zlato, další drahé kovy, ropné výrobky, dřevo a banány.

Dováží zejména: automobily osobní i nákladní, potraviny, oděvy, průmyslové výrobky.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	2,6	0,3	-14,0	2,0	4,0
HDP/obyv. (USD/PPP)	17 040,0	17 260,0	14 740,0	15 110,0	15 840,0
Inflace (%)	7,1	4,3	34,7	42,2	18,6
Nezaměstnanost (%)	7,0	6,9	8,7	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	2,1	2,2	2,1	2,3	2,4
Import zboží (mld. USD)	1,5	1,7	1,2	1,4	1,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	0,6	0,5	0,9	0,9	0,9
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Nezávislé ekonomické zdroje předpokládají mírné zlepšení v oblasti veřejného dluhu a státních financí v roce 2021. Eventuální zlepšení stavu však do značné míry závisí na vývoji pandemie COVID-19 a úrovni politické stability a korupce. Některé zdroje, jako například The Heritage Foundation a její Trade Freedom Index 2021 naopak upozorňují na zhoršení podmínek pro obchod a investice jak v oblasti chování vlády, tak i v oblasti vymahatelnosti práva.

Deficit veřejných financí by se měl v roce 2021 snížit na 15,1 % HDP. Zahraniční zadlužení by mělo klesnout ze 7,2 miliardy USD v roce 2020 na 4,1 miliardy USD v roce 2021. To ovšem do značné míry závisí na jednáních

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-15,8
Veřejný dluh (% HDP)	- 15,1 % HDP
Bilance běžného účtu (mld. USD)	0,1
Daně	
PO	36 %
FO	38 %

se zahraničními věřiteli a MMF.

DPH

10 %

2.3 Bankovní systém

V čele bankovního systému je centrální banka Central Bank of Suriname, která vykonává funkci emisní banky a má regulační a kontrolně devizové pravomoci.

Největšími surinamskými bankami jsou: RBTT BANK (SURINAME) N.V. DE SURINAAMSCHÉ BANK N.V. HAKRINBANK N.V. SURINAAMSE POSTSPAARBANK STICHTING SURINAAMSE VOLKSCREDITELBANK LANDBOUWBANK N.V. FINABANK N.V. SURICHANGE BANK N.V.

Pojišťovací společnosti: ASSURIA LEVENSVERZEKERING N.V. CLICO LIFE AND GENERAL INSURANCE COMPANY (SA) Ltd. CLICO LIFE INSURANCE COMPANY SURINAME N.V. FATUM LEVENSVERZEKERING N.V. ASSURIA SCHADEVERZEKERING N.V. ASSURIA MEDISCHE VERZEKERING N.V. aj. Záložny a úvěrové unie: COOPERATIEVE CENTRALE VAN KREDIETCOOPERATIES C.A. COOPERATIEVE VERENIGING SPAAR-EN KREDIETCOOPERATIE C-47 G.A. KREDIETCOOPERATIE KERSTEN G.A. aj.

Na trhu dále operují spořitelní fondy a investiční a finanční společnosti.

2.4 Daňový systém

V Surinamu je uplatňována daňová soustava, která se skládá z těchto základních daní: korporátní daň z příjmu: sazba 36 % daň z nemovitostí: různé sazby podle lokality a bonity půdy daň z příjmu fyzických osob (podle výše příjmu): sazby 0 %, 8 %, 18 %, 28 %, 38 % příspěvek na sociální zabezpečení placený zaměstnancem: 4 %

Dále existuje daň z obrátu ve výši 10 % (DHP)

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Struktura ekonomiky Surinamu činí tuto zemi nadále závislou na vývozu surovin a nedokáže vyprodukovat složitější výrobky a technologie.

To je rovněž důvodem kladného salda EU v obchodu se Surinamem.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	291,1	340,7	303,2	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	171,6	198,9	105,4	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-119,5	-141,8	-197,8	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

V roce 2020 vyvážela ČR do Surinamu zejména:

Stroje,přístroje k výrobě makaronů,špaget , Výrob.pro přepravu,balení zboží ost.z plastů, Umývadla,vany,mísy záchodové aj z porcelánu, Vozíky vidlic.stohovací samohybné, elek.motory, Kohouty aj výrobky armaturní pro potrubí ap, Formy na kaučuk,plasty, Části strojů na zpracování kaučuku,plastů. Celkově je pro exportní zájmy ČR Surinam okrajovou destinací.

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,1	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	-0,1	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Vzájemné obchodní a ekonomické vztahy mezi ČR a Surinamem nejsou smluvně upraveny. Surinam je členem WTO od r. 1999, od r. 1978 byl členem GATT.

3.3 Rozvojová spolupráce

Surinam má dlouhodobě zájem o rozvojovou spolupráci. EU zemi alokuje Národní indikativní program (NIP) pro léta 2014 – 2020 ve výši 13,8 mil. EUR, který spravuje Delegace EU v Georgetownu. 94 % prostředků NIP je určeno na programy spojené s udržitelným zemědělstvím a 6 % na technickou spolupráci. V předchozím šestiletém období (2007-2013) se spolupráce zaměřovala na silniční infrastrukturu. Se Surinamem nadále vede EU pravidelně politický dialog, jehož zásadními tématy jsou LP a dobré vládnutí.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► **Perspektivní obor 1**

Strojírenský průmysl: Zejména stroje na zpracování dřeva.

► **Perspektivní obor 2**

Důlní, těžební a ropný průmysl: Průzkum a těžba nekovových surovin.

► **Perspektivní obor 3**

Energetický průmysl: Např. dodávky v rámci projektů výroby elektrické energie z vodních zdrojů, perspektivní průzkum a těžba nových ložisek ropy a plynu, výstavba větrných elektráren.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Surinam sice díky historickému koloniálnímu dědictví ze strany Holandska nepatří z hlediska českých podniků k zemím nejvíce kulturně vzdáleným. Nicméně exportní příležitosti jsou nepatrné a rizika dle věrohodných zdrojů velká.

Podle hodnocení svobody obchodu (2021 Index of Economic Freedom) je až na 169. místě na světě. Pokud se týká bezpečnosti a svobody obchodu a investic je v rámci LAC Surinam na 29. místě, dokonce až za Haiti.

Podle statistik ČSÚ je to až 134. destinace pro český vývoz, objemy jsou bezvýznamné.

4.2 Oslovení

Zvyklosti důležité pro obchodní kontakty odpovídají Latinské Americe.

Oslovení potenciálních zákazníků na dálku mailem je málo efektivní.

Vhodnou cestou je vyhledání místního zástupce nebo spolehlivého prostředníka.

Osobní kontakt je nejvíce efektivní.

4.3 Obchodní schůzka

Dochvilnost není striktně vyžadována, nicméně se doporučuje dostavit se na obchodní schůzky se zpožděním ne větším než 15 minut. Obchodní jednání probíhá obecně v angličtině a je třeba mít dobře připravené nabídkové podklady, doprovázené příslušnou technickou odbornou dokumentací, katalogy, prospekty, CD apod. Surinamský partner očekává obvykle pozvání na pracovní oběd či večeři po uzavření úspěšného obchodního jednání. Obvyklé jsou také drobné dárky a pozornosti pro jeho rodinu a reklamní předměty pro jeho personál. Surinamský partner očekává kvalitně zpracované nabídky, obvykle počítá s delším dojednáváním ceny a neváhá vynaložit úsilí a čas na dosažení jakékoliv slevy. Úředním jazykem je holandština, dále je široce rozšířená angličtina, surinamština (Sranang Tongo – kreolština), hindí a javánština. Někteří obyvatelé používají též domorodé jazyky maroon, aukan, saramacán aj., nepředpokládá se však, že by se v nich vedlo obchodní jednání.

Pro přípravu jednání platí standardní postupy vzhledem k vlivu evropské kultury (Holandsko). Dárky jsou vhodné až po bližší znalosti partnera.

Je nutno mít dostatek trpělivosti. Je nutno počítat s vícero jednáními. Nikdy "netlačit" na rychlý závěr hned zpočátku. Je zapotřebí respektovat kombinace dědictví kulturních vzorců koloniální Evropy a domorodých etnik.

Již zmíněná kombinace holandské kultury a domorodých prvků vede k velké obratnosti. Nutná je velká opatrnost.

Pokud jde o náboženské/etnické odlišnosti, v poslední době je nutno více zvažovat islámské vlivy.

Časové náklady jsou vyšší než v Evropě, je nutná trpělivost.

Pokud jde o konzumaci alkoholu při obchodních jednáních, je nutno se řídit důsledně podle náboženství dotyčného.

Vhodné oblečení vyplývá z klimatických a rovněž závisí na úrovni znalosti partnera.

Úloha muže při rozhodování je dosud podstatná. Nicméně navzdory cca 14 % muslimské populace nesou ženy obvykle při jednání diskriminovány.

4.4 Komunikace

Při jednání je výhodou kvalitní tlumočnick znalý holandštiny.

Úředním jazykem je holandština, dále je široce rozšířená angličtina, surinamština (Sranang Tongo – kreolština), hindi a javánština. Někteří obyvatelé používají též domorodé jazyky maroon, aucan, saramacán aj., nepředpokládá se však, že by se v nich vedlo obchodní jednání.

Pokud jde o komunikační tabu, je nutno zachovávat opatrnost v rámci mezikulturních a etnických rozdílů. Rovněž je doporučitelná znalost problematické nedávné historie Surinamu v záměru vyhnout se fax pas ohledně mocenských vztahů.

Jako vždy a všude je neefektivnější osobní komunikace.

4.5 Doporučení

Pro otevření firmy na Surinamu potřebuje zahraniční investor speciální průmyslovou licenci, o jejímž udělení rozhoduje vláda případ od případu. Neexistují žádné speciální požadavky na procentní místní podíl nebo na rovnost podílů. Neexistují také žádné požadavky na nahrazení dovozu ani exportní cíle. Investoři nemají za povinnost žádat použití zaměstnaneckých agentur ani souhlas s transferem technologií nebo použití místních zdrojů financování. Soukromé společnosti se musí zaregistrovat u Chamber of Commerce, aby mohly otevřít společnost v zemi. Po registraci mohou nakupovat a disponovat svým majetkem bez omezení

Zvyklosti důležité pro obchodní kontakty odpovídají Latinské Americe. Dochvilnost není striktně vyžadována, nicméně se doporučuje dostavit se na obchodní schůzky se zpožděním ne větším než 15 minut. Obchodní jednání probíhá obecně v angličtině a je třeba mít dobře připravené nabídkové podklady, doprovázené příslušnou technickou odbornou dokumentací, katalogy, prospekty, CD apod. Surinamský partner očekává obvykle pozvání na pracovní oběd či večeři po uzavření úspěšného obchodního jednání. Obvyklé jsou také drobné dárky a pozornosti pro jeho rodinu a reklamní předměty pro jeho personál. Surinamský partner očekává kvalitně zpracované nabídky, obvykle počítá s delším dojednáváním ceny a neváhá vynaložit úsilí a čas na dosažení jakékoliv slevy. Úředním jazykem je holandština, dále je široce rozšířená angličtina, surinamština (Sranang Tongo – kreolština), hindi a javánština. Někteří obyvatelé používají též domorodé jazyky maroon, aucan, saramacán aj., nepředpokládá se však, že by se v nich vedlo obchodní jednání.

4.6 Státní svátky

Státní svátky: 1. ledna Nový rok 15. března Holika březem–duben Velký pátek březem–duben Velikonoční pondělí 1. květen Svátek práce 1. červenec Zrušení otroctví 25. listopad Den nezávislosti 25. prosinec I. svátek vánoční 26. prosinec II. svátek vánoční a Tweede Kerstdag Pracovní a prodejní doba: Obvyklá pracovní doba: 8:30–12:00, 14:00–18:00 hodin Obvyklá prodejní doba: 8:00–20:00 hodin

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Surinam se stal řádným členem CARICOMu v r. 1995. V platnosti je společný externí celní tarif (CET) v rozsahu 5 – 25 %. Dovozní cla z nečlenských zemí Caricomu se pohybují v rozpětí 0 – 40 %, průměrná cla jsou 30 – 40 %. Bezcelní dovoz různých druhů produktů je možný v rámci národního pobídkového rozvojového programu (National Development Incentives Program).

Vláda poskytuje plné nebo částečné vynětí z dovozních cel pro nové obchodní firmy. Surinamský licenční systém je zastaralý a těžkopádný a je ve skutečnosti obchodní překážkou. V zemi nejsou žádné volné obchodní zóny. Registrace jednotlivých obchodníků, společností a firem je povinná a provádí se v Trade Register Department obchodní a průmyslové komory (Chamber of Commerce and Industry of Surinam). U této obchodní komory se předkládají žádosti o dovozní a vývozní licence.

Dovozní náležitosti: Pro dovoz zboží do Surinamu se vyžadují následující dokumenty: platná licence dovozce nebo dovozní společnosti formulář E-82 (požadovaný pro udělení licence na cizí měnu) – žádost se předkládá na institutu pro dovoz, vývoz a kontrolu zahraniční směny (Institute for Import, Export and Foreign Exchange Control) O dovozní licenci jednotlivce nebo firmy se žádá na Ministerstvu obchodu a průmyslu, Company Licences Department a žádost musí být doložena: námořním konosamentem (Bill of Lading) vystaveným přepravní společností leteckým nákladním listem (Airway Bill) – pro leteckou přepravu tzv. Dokladem pro proclení zboží (Single Document) Formulář E-82 a Single Document jsou volně ve veřejné prodejně síti Podle druhu dováženého zboží musí být žádost doložena dalšími doklady: certifikátem o původu zboží (Certificate of Origin) zdravotním certifikátem (Health Certificate) – na dovoz zvířat a rostlin, pro dovoz zvířat se dále vyžaduje separátní licence od ředitele veterinární inspekce fytoosanitární certifikát (Fytosanitary Certificate) – pro rostliny určené na osev, musí být vystaveno autorizovanou organizací země původu.

Vývozní náležitosti: Pro vývoz se vyžaduje exportní licence, udělovaná Ministerstvem obchodu a průmyslu na dobu 3 let. Pro získání této exportní licence je zapotřebí: předložit žádost s dvěma kopiemi pasové fotografie výpis z matriky narození prohlášení o národnosti kolek potvrzení o zaplacení licenčních poplatků potvrzení o zaplacení kolku a správních výdajů výpis z obchodního rejstříku u Obchodní a průmyslové komory Vydání exportní licence trvá od jednoho do šesti měsíců.

Pro otevření firmy na Surinamu potřebuje zahraniční investor speciální průmyslovou licenci, o jejímž udělení rozhoduje vláda případ od případu. Neexistují žádné speciální požadavky na procentní místní podíl nebo na rovnost podílů. Neexistují také žádné požadavky na nahrazení dovozu ani exportní cíle. Investoři nemají za povinnost žádat použití zaměstnaneckých agentur ani souhlas s transferem technologií nebo použití místních zdrojů financování. Soukromé společnosti se musí zaregistrovat u Chamber of Commerce, aby mohly otevřít společnost v zemi. Po registraci mohou nakupovat a disponovat svým majetkem bez omezení.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Největším hospodářským střediskem a přístavem je hlavní město Paramaribo. Možnosti výběru distribučních kanálů nejsou nijak omezené, možné jsou všechny formy od obchodních zástupců po přímý prodej konečnému uživateli. Český vývoz je realizován zejména na základě

jednorázových objednávek místních partnerů.

Vývozní náležitosti: Pro vývoz se vyžaduje exportní licence, udělovaná Ministerstvem obchodu a průmyslu na dobu 3 let. Pro získání této exportní licence je zapotřebí: předložit žádost s dvěma kopiemi pasové fotografie výpis z matriky narození prohlášení o národnosti kolektivní potvrzení o zaplacení licenčních poplatků potvrzení o zaplacení kolku a správních výdajů výpis z obchodního rejstříku u Obchodní a průmyslové komory Vydání exportní licence trvá od jednoho do šesti měsíců. Vývozní licence: Pro vývoz potřebuje vývozce vývozní licenci, schválenou Institutem pro dovoz, vývoz a kontrolu zahraniční směny doloženou relevantními exportními dokumenty (faktura, konosament aj.). Tato procedura zabere několik dní.

Možné problémy: Pokud vývozce nesplnil povinnost převodu výnosů z exportu centrální bance nebo nedodržel exportní ceny určitých produktů regulované ministerstvem obchodu a průmyslu, může mu být licence odmítnuta. Neexistují žádné formy ochrany domácího průmyslu a trhu, které by mohly zabránit volnému pronikání produkce zahraničních firem na trh. Určitou formou ochrany domácího trhu jsou cla, aplikovaná na strategická odvětví nebo jejich části. Dovoz do země je liberalizován.

5.3 Marketing a komunikace

K propagaci v Surinamu je možno využít všechny formy, které poskytují hromadné sdělovací prostředky. Inzerce a propagační akce jsou nejvíce prezentovány v místních novinách a na místních rozhlasových a televizních stanicích.

Pro zadání jakékoliv propagační akce, inzerce, reklamy v HSP aj. se doporučuje využít služeb místního obchodního zástupce, který zná prostředí a mentalitu v zemi a je schopen ve spolupráci s některou z místních reklamních a propagačních agentur zvolit nejvhodnější formy působení na trh, dobu a délku trvání reklamního spotu apod.

V Surinamu není obvyklý direct marketing. Zvyšuje se počet franšizových firem, zejména v oboru rychlého občerstvení a službách pro turistiku. Propagace může být vedena v holandštině, což je úřední jazyk, ale také v angličtině, která je široce rozšířená.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

V praxi na Surinamu neexistuje ochrana práv duševního vlastnictví.

Surinam je oficiálně členem následujících dohod a ujednání o ochraně duševního vlastnictví: Pařížské konvence o ochraně průmyslového vlastnictví (1883) Bernské konvence o ochraně literárních a uměleckých děl (1886) Haagské konvence o mezinárodním ukládání průmyslových vzorů (1925) Dohody z Nice o mezinárodní klasifikaci zboží a služeb pro účely registrace značek (1957) Strabourské dohody o mezinárodní patentové klasifikaci (1971) Surinam je dále členem WIPO (World Intellectual Property Organization) od r. 1975, a členem WTO. Surinam dosud neratifikoval TRIPS Agreement (Trade Related Intellectual Property Rights).

Současný právní rámec, který je datován z let 1912–1913, poskytuje pouze velmi omezenou ochranu autorských práv, obchodních známek a patentů. Související práva, která se týkají autorské oblasti, geografického určení původu zboží, průmyslového designu, užitekových vzorů, apod. nejsou chráněna vůbec.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné vládní zakázky jsou obecně vyhlašovány veřejnými licitacemi s možností účasti národních i zahraničních firem, ve smyslu Kontrakčního zákona a Zákona o boji proti korupci. Surinamská vláda prosazuje rovné podmínky pro všechny účastníky licitacího řízení a především transparentnost všech nabídek. Veřejné licitace s mezinárodní účastí jsou vyhlašovány zejména v oborech výstavby silniční infrastruktury, vodního hospodářství, komunálních služeb aj.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Obecně je snahou řešit obchodní a investiční aj. spory mimo soudní systém. Řešení těchto sporů zabere dobu i několika let, přičemž výsledek je značně nejistý a obvykle zvýhodňující surinamskou stranu. Doporučuje se v každém případě využít služeb místních profesionálních advokátních společností. Zvláštní význam tak má smírčí řízení.

Na získávání zahraniční měny neexistují žádné limity. Doporučuje se zajistit investici, resp. pohledávku vyšší formou garance, a to bankovní zárukou nebo bankovním avalem a využívat formy zajištění dodávky uplatněním vlastnického práva do úplného zaplacení pohledávky, event. využít zástavní právo. Určitým rizikem pro české podnikatele může být nedostatek referencí pro navázání nových obchodních kontaktů, malá znalost teritoria a omezenost jeho rozlohy a počtu obyvatelstva.

Nejpoužívanější platební podmínkou je v Surinamu neodvolatelný a potvrzený akreditiv. Pro nové obchodní kontakty se doporučuje požadovat platba předem. Obvyklá je také forma zahraničních plateb bankovním převodem, ovšem doporučuje se její použití již u známých partnerů, kteří osvědčili svou bonitu v předchozích obchodních případech. Při úvěrových dodávkách je nutno vyžadovat bankovní garance nebo aval i přesto, že platební morálka surinamských partnerů se nevymyká zvyklostem okolních latinskoamerických zemí. Je však na místě bedlivě dbát na zajištění devizové návratnosti realizovaných dodávek. Nejsou poznatky a informace, že by některý český subjekt zaznamenal finanční ztrátu z titulu neproplacení dodávek surinamskými partnery.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ministerstvo zahraničních věcí ČR doporučuje českým občanům, aby si před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily.

Pro občany České republiky platí při cestování do Surinamu vízová povinnost. Od roku 2019 je v provozu online aplikace pro žadatele o surinamská víza a turistické karty na adrese: suriname.vfsevisa.com/suriname/online E-Tourist Card je zjednodušenou formou vstupního povolení pro občany vybraných zemí (včetně České republiky) cestující za účelem turistiky, přičemž doba pobytu nesmí překročit 90 dnů. Pro udělení E-Tourist Card je třeba disponovat cestovním pasem s platností minimálně 6 měsíců a uhradit poplatek ve výši 54 USD.

Vízová povinnost pro občany České republiky nadále platí při cestování do Surinamu za jiným účelem než je turistika. Pro informace ohledně požadavků a dalších podmínek řízení při podání žádosti o vízum či povolení k pobytu je třeba kontaktovat Generální konzulát Surinamu v Amsterdamu.

Při příjezdu do Surinamu ze zemí s výskytem žluté zimnice (např. Brazílie, Guyana, Francouzská Guayana, Venezuela) je třeba předložit pohraničním orgánům mezinárodní očkovací průkaz s potvrzením o očkování proti žluté zimnici.

Použití kreditních karet, kromě velkých hotelů v Paramaribu, je velmi omezené. Podobná je situace i v případě bankovních automatů. Cestovatelům se doporučuje, aby se na cestu do Surinamu vybavili dostatečným množstvím hotovosti. Směnárny ve většině případů přijímají pouze USD a EUR.

K řízení motorového vozidla je třeba mít vystaven platný mezinárodní řidičský průkaz. V Surinamu se jezdí vlevo, ale vozidla s volantem na levé straně jsou povolena. Při cestách do vnitrozemí je nutno počítat s pohybem dobytka a zemědělské techniky i na hlavních silnicích. Doporučuje se nepoužívat motocykly či skútry.

Surinam pravidelně postihují silné deště, které způsobují rozsáhlé záplavy. Proto je doporučeno ověřit si před cestou aktuální klimatickou situaci. Z hlediska bezpečnosti může být problematickou zónou hlavní město Paramaribo a přilehlé okolí. Je možno se setkat s krádežemi, ozbrojenými přepadeními a násilnými trestnými činy. V nákupních střediscích a místech s větší koncentrací osob je nebezpečí kapesních krádeží. Doporučuje se nenosit na veřejnosti šperky či ukazovat větší množství peněz v hotovosti. Je rovněž vhodné omezit pohyb po setmění. Vnitrozemí je relativně bezpečné, přesto však i zde dochází k případům krádeží a přepadení. Značně problematická je oblast východozápadní dálnice v úseku Paramaribo – Albina.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní podmínky jsou upraveny zákoníkem práce, který stanoví práva a povinnosti pracovníků ve vztahu k zaměstnavateli.

Při uzavírání pracovního poměru se doporučuje využít služeb advokátních kanceláří specializovaných na pracovní právo.

Pro informace ohledně požadavků a dalších podmínek řízení při podání žádosti o vízum či povolení k pobytu za účelem zaměstnání je třeba kontaktovat Generální konzulát Surinamu v Amsterdamu.

5.9 Veletrhy a akce

Největším veletržní akcí je veletrh Suriname International Mining, Energy & Petroleum Conference & Exhibition – SURIMEP, zaměřený na těžební průmysl, energetiku a zpracování ropy.

Dále:

<https://www.facebook.com/pages/category/Business-Service/Business-Fairs-and-Events-Suriname-1659300394323382/>

<https://www.foreign-trade.com/showname.htm?cnty=sr>

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Brasílii:

<https://www.mzv.cz/brasilia/cz/index.html>

adresa: Embaixada da República Tcheca SES 805, Lote 21A, Asa Sul CEP 70200-901, Brasília - DF Brasil Pro zobrazení mapy klikněte zde.
telefon: +55 61 3242 7785 +55 61 3242 7905 email: brasilia@embassy.mzv.cz - politická a kulturní sekce consulate_brasilia@mzv.cz - konzulární sekce commerce_brasilia@mzv.cz - obchodní sekce

Honorární konzulát ČR v Paramaribo Honorární konzul pan Steven Tjang-A-Sjin Bonistraat 91, Paramaribo, Suriname Tel: +597 459 704 E-mail: paramaribo@honorary.mzv.cz, steven@tjang-a-sjin.com

Teritoriální odbor na MZV ČR: Odbor amerických států, Ministerstvo zahraničních věcí, Loretánské náměstí 5, 118 00, Praha 1

Teritoriální odbor MPO ČR: Odbor zahraničně ekonomických politik II, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Politických vězňů 20, 112 49, Praha 1

V Surinamu se nenachází žádné zastoupení českých institucí.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Společná linka (policie, hasiči, záchranná služba): 115

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Vláda:

<http://www.gov.sr/>

Ministerstva:

<http://www.gov.sr/kabinetten-en-ministeries/>

Centrální banka:

<https://www.cbvs.sr/>

Statistický úřad:

<https://statistics-suriname.org/nl/>

Obchodní komora:

<https://surinamechamber.com/>